

Planter

Skadedyr i ærter

Bladlus er det vigtigste skadedyr i ærter. Anskaf feromonfælder, hvis du dyrker ærter med særlige kvalitetskrav.

Viden om Opdateret 19. maj 2025

Bladrandbiller

Bladrandbiller kan være et problem i fremspiringsfasen og de tidligste vækststadier. Det er larverne, som forårsager skade ved at gnave af de N-fikserende rodknolde og rødder. Bekæmpelse er rettet mod de æglæggende biller. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 1 gnav pr. plante. Tærsklen er dog ikke sikkert fastlagt. Tærsklen er højere i en tør periode, da mange æg og larver her dør på deres vej ned til rodknoldene. Tærsklen er også højere, når planterne er i god vækst.

Bekæmpes de voksne bladrandbiller først efter en periode på måske 14 dage med kraftigere angreb, bliver der tale om en "hævnspøjtning".

Billede 1. Bladrandbiller forårsager de karakteristiske "billetklip" i bladene. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation.

Skyggeviklere

Før blomstring skal der holdes øje med skyggeviklerens larver. De koksgrå larver, der udvokset er ca. 1,5 cm lange, vikler topskuddene sammen.

Angreb er sjældent så kraftige, at bekæmpelse er nødvendig. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 5-10 procent sammenviklede topskud.

Brug små dråber for at nå ind til larverne. Ved begyndende blomstring er en bekæmpelse ikke længere aktuel. Ingen midler har skyggeviklere på etiketten, så bekæmpelse forudsætter, at der samtidigt optræder andre skadedyr.

Billede 2. Skyggeviklerens larve. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation..

Bladlus

Ærterne er mest følsomme for angreb af bladlus i blomstringsperioden, hvor kraftige angreb kan medføre tab af blomster. Den vejledende bekæmpelsestærskel for ærtebladlus i blomstringsperioden er 15-20 pct. angrebne planter.

Når ærterne er afblomstrede, og bælgene har opnået fuld længde og begynder at svulme, skal der kraftigere angreb til, før en bekæmpelse af ærtebladlus er rentabel. Den vejledende bekæmpelsestærskel på dette tidspunkt er 50 procent angrebne planter.

Bladlusene sidder ofte gemt omkring knopanlæggene i topskuddene. Ved undersøgelse af marken anvendes et fast underlag, hvorpå topskuddene bankes, så bladlusene slås løse. Bladlusene kan optræde meget uensartet i marken, så derfor skal flere steder undersøges.

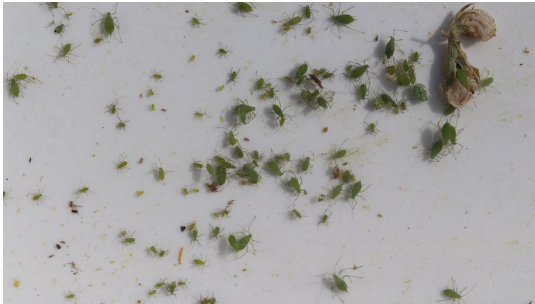
Ved tidlige angreb af bladlus kan der også optræde angreb af virussygdomme såsom ærteenationsmosaik virus og ærte dværgvirose.

Billede 3. Ærtebladlus på bælg. Bladlusene gemmer sig typisk inde i blomsterne, hvorfor skuddene med blomster skal bankes mod et fast underlag, når marken undersøges. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation.

Billede 4. En bakke e.lign. hvori man banker skuddene er velegnet, når man skal undersøge ærtemarken for bladlus.
Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation.

Billede 5. En bakke e.lign. hvori man banker skuddene er velegnet, når man skal undersøge ærtemarken for bladlus.
Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation.

Ærteviklere

I foderærter er ærteviklere ("orm" i ærter) oftest uden betydning.

I konservesærter og plukærter forårsager larverne en alvorlig kvalitetsforringelse.

I konsumærter kan en bekæmpelse også være aktuel. Omkostninger til sprøjtning (pyrethroid, udbringning, køreskade) skal sammenholdes med merprisen for ærterne og evt. krav til maks. omfang af gnav på frøene. I gennemsnit af to års landsforsøg blev procent ærtefrø med gnav reduceret fra 4,6 til 1,7 ved pyrethroidbehandling i vækststadium 71 (10 procent bælg i fuld størrelse).

I fremavlsærter kan en bekæmpelse også være aktuel. I forsøg er fundet, at 10 procent angrebne bælg kan reducere spireevnen med knap 4 pct.

Flyvningen af ærteviklere kan følges via feromonfælder.

Den vejledende bekæmpelsestærskel for konsum- og fremavlsærter (eksklusiv konservesærter) er en summeret fangst på 50 ærteviklere i alt fra to fælder. Den vejledende bekæmpelsestærskel for plukærter er en summeret fangst på 10 ærteviklere i alt fra to fælder.

Når tærsklen overskrides, skal larvernes klækning afventes (10-20 dage efter), før en bekæmpelse med et godkendt pyrethroid iværksættes.

Flyvning og æglægning af ærteviklere begynder normalt omkring blomstring, og æggene klækker 10-20 dage efter - hurtigst i varmt vejr. Det optimale bekæmpelsestidspunkt for ærteviklere ligger derfor oftest senere end tidspunktet for eventuel bladlusbekæmpelse.

Firmaet Ekoplan forhandler feromonfælder til ærteviklere, og fælder kan bestilles på www.ekoplan.dk. Fælderne koster 260 kr. per sæt plus forsendelse, og betales forud for levering. Der skal minimum bestilles 5 sæt.

Der anbefales min. to fælder pr. mark. I store marker (over 10 ha) anbefales flere fældesæt.

Billede 6. Ærteviklerens larve. Foto: Ghita Cordsen Nielsen, SEGES Innovation.

Trips

Trips optræder ofte udbredt i ærtemarkerne uden tilsyneladende at forårsage skade. Ved symptomer på angreb, det vil sige deforme blade (ved angreb i fremspiringsfasen) eller krumme og drejede bælg (ved sene angreb), kan en bekæmpelse undtagelsesvis være aktuel, hvis mere end 5-10 procent planter udviser symptomer.

Løsningsforslag til bekæmpelse af skadedyr i ærter

I **tabel 1** ses løsningsforslag til skadedyrsbekæmpelse i ærter. Vær opmærksom på, at alle midler har begrænsninger i antallet af behandlinger pr. sæson.

Mod bladrandbiller er angivet 50 procent dosis.

Mod bladlus er i forsøg opnået god effekt mod bladlus med halv dosis Mavrik og Pirimor 500 WG, det vil sige 0,1 liter pr. hektar Mavrik og 0,125 kg pr. hektar Pirimor 500 WG. Af Lamdex anbefales 0,2 kg pr. hektar. Opdag bladlusene i tide og bekæmp ved overskridelse af den vejledende bekæmpelsestærskel. Ved bekæmpelse af kraftigere angreb kan det være vanskeligt at få god effekt.

Mod ærteviklere er der kun få erfaringer med nedsat dosis.

Ved anvendelse af Pirimor 500 WG forsvinder bladlusene ret hurtigt efter bekæmpelsen. Ved anvendelse af pyrethroider forbliver bladlusene ofte længe i marken uanset den anvendte dosering. Der kan evt. anvendes en blanding af Pirimor 500 WG

og et pyrethroid, hvis der ønskes en god synlig effekt og samtidig effekt på ærteviklere.

Lamdex anvendes under blomstringen uden for biernes flyvetid. Det vil sige, at midlet må anvendes i tidsrummet ca. kl. 21-03. Pyrethroidet Mavrik og Pirimor 500 WG må anvendes hele døgnet.

Køreskaden i ærter omkring blomstring er ca. 1,5 procent af udbyttet med en 24 meter marksprøje.

Se også videoen [Samdyrkning som alternativ til insekticider](#).

[https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?
token=939e7111b274b5b6b45fb8dbfa803cce&source=embed&photo%5fid=107848949&autoPlay=0](https://www.seges.tv/v.ihtml/player.html?token=939e7111b274b5b6b45fb8dbfa803cce&source=embed&photo%5fid=107848949&autoPlay=0)

Emneord

Skadedyr

Skadedyrsbekæmpelse

Ært

Publiceret: 23. april 2019
Opdateret: 19. maj 2025

Vil du vide mere?

Marian Damsgaard Thorsted

SEGES Innovation P/S

mdt@seges.dk

+45 2475 7914

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent

SEGES Innovation P/S

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk